

ПРОТИВООБЩЕСТВЕНИ ПРОЯВИ И ПРЕСТЪПЛЕНИЯ НА МАЛОЛЕТНИ И НЕПЪЛНОЛЕТНИ ЛИЦА ПРЕЗ 2019 ГОДИНА В ОБЛАСТ СОФИЯ (СТОЛИЦА)

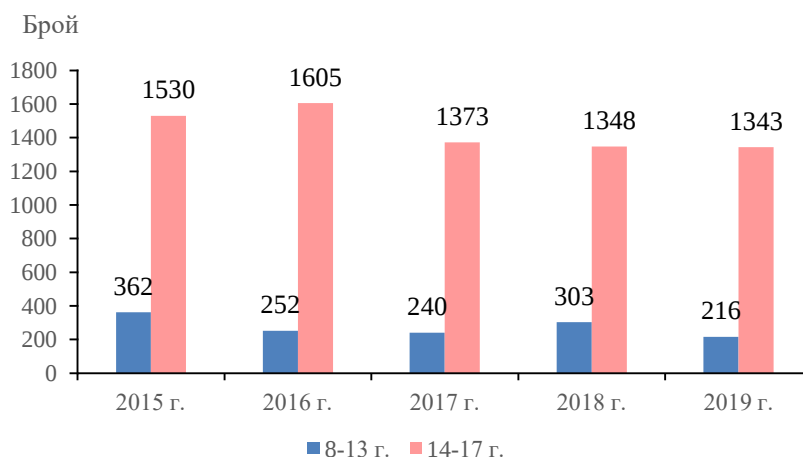
Малолетни и непълнолетни лица, водени заведени и снети от отчет в детските педагогически стаи (ДПС) за извършени от тях противообществени прояви и престъпления.

През 2019 г. на отчет¹ в детските педагогически стаи на територията на област София (столица) са водени 1 559 малолетни и непълнолетни лица за извършени от тях противообществени прояви и престъпления. В сравнение с 2018 г. броят им намалява с 92, или 5.6%.

Основните характеристики на водените на отчет в ДПС лица са следните:

- непълнолетни (на възраст от 14 до 17 години) - 86.1%;
- малолетни (8-13 години) - 13.9%;
- момчетата са 1019, или 65.4%;
- учаци са 1 263 лица (81.0%);
- в криминогенна среда живеят 590 деца (37.8%).

Фиг. 1. Малолетни и непълнолетни лица, водени на отчет в ДПС през периода 2015 – 2019 година

¹ Съгласно чл.26, ал.1 от Правилника за детските педагогически стаи малолетните и непълнолетните се водят на отчет за срок от 2 години, след което се снемат от отчет, ако през този период не са извършили повторно противоправни деяния.

Броят на **заведените на отчет² в ДПС през 2019 г.** малолетни и непълнолетни е 581, или 37.3% от всички водени на отчет лица, като 81.8% от тях са непълнолетни. В сравнение с 2018 г. броят на новозаведените се намалява със 16.8%.

През 2019 г. **снети от отчет в ДПС** са 549 малолетни и непълнолетни лица, или 35.2% от водените на отчет през годината. Причините за това са:

- поправяне на поведението – 319 лица(58.1%);
- навършване на 18-годишна възраст – 222 лица (40.4%);
- други основания – 8 лица (1.5%).

Противообществени прояви

За извършени противообществени прояви през 2019 г. през ДПС са преминали 1 481 малолетни и непълнолетни лица. От тях момчетата са 981, или 66.2%, а момичета - 500 (33.8%). В сравнение с 2018 г. броят на преминалите през ДПС за извършени противообществени прояви нараства с 38 лица (2.6%).

В структурата на противообществените прояви по видове най-голям е дялът на преминалите през ДПС за:

- „употреба на психоактивни вещества“ – 256 лица, или 17.3%;
- „бягство от дома (от в къщи), от специализирана институция или от социална услуга от резидентен тип“ – 215 лица, или 14.5%;
- „тормоз“ – 99 лица (6.7%);
- „прояви на насилие и агресия“ – 86 лица (5.8%);
- „непристойно и/или хулиганско поведение на обществено място“ – 58 лица (3.9%);
- „повреждане на обществена и/или частна собственост“ - 56 лица (3,8%).

Извършени престъпления

През 2019 г. броят на **малолетните и непълнолетните лица, водени на отчет в ДПС в област София (столица) за извършени престъпления** е 958.

Кражбите на имущество са най-разпространените престъпления, извършвани от лицата на възраст 8 - 17 години. Извършители на кражби са 525 лица, или 54.8% от всички лица, водени на отчет в ДПС за извършени престъпления. Най-висок е дялът на извършителите на кражби от магазини или други търговски обекти - 86.9% (456 лица).

² Включват се всички малолетни и непълнолетни лица, които са били новозаведени на отчет в ДПС през календарната година

Фиг.2. Малолетни и непълнолетни лица, извършители на престъпления, по някои видове престъпления през 2019 година

Малолетни и непълнолетни, пострадали от престъпления

През 2019 г. пострадали от престъпления на територията на област София (столица) са 224 лица, от които 139, или 62.1%, са момчета. Малолетни са 96 лица (42.9%), а непълнолетни – 128 (57.1%).

Най-голям е броят и съответно относителният дял на малолетните и непълнолетните, пострадали от кражби на имущество - 123 лица (54.9%). Следват пострадали от нанесени телесни повреди - 48 лица (21.4%), от блудство - 17 лица (7.6%) и от грабежи - 13 лица (5.8%).

Дейност на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните

През 2019 г. местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните са **образували** 718 възпитателни дела, от които 612 (85.2%) са образувани по предложение на органите на прокуратурата. Броят на **решените дела** през годината е 700, като от тях в срок до един месец са решени 410 дела, или 58.6%. **Прекратени** на различни основания са 27 дела. В края на 2019 г. 20 дела са останали несвършени.

През 2019 г. местните комисии са наложили 975 възпитателни мерки в съответствие с чл.13, ал.1 от Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните за извършените от тях общественноопасни деяния³.

Най-често налаганите възпитателни мерки са:

- „предупреждение“ - в 473 случая;
- „поставяне под възпитателен надзор на обществен възпитател“ - в 204 случая;
- „поставяне под възпитателен надзор на родители или на лицата, които ги заместват, за полагане на засилени грижи“ - в 144 случая;
- „задължаване да участва в консултации, обучения и програми - в 87 случая;
- „предупреждаване за настаняване във възпитателно училище интернат (ВУИ) с изпитателен срок до 6 месеца“ – на 11 малолетни и непълнолетни;
- „настаняване във ВУИ“ – на 4 лица на възраст 8 - 17 години.

През 2019 г. 990 деца са преминали през съществуващите на територията на областта консултативни кабинети към местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните, а обществените възпитатели са работили с 664 малолетни и непълнолетни. Организиран са 365 тематични кампании за превенция, в които са били обхванати 34 108 деца.

³Общественноопасните деяния включват извършените от лицата противообществени прояви, престъпления и административни нарушения

Методологични бележки

Статистическите данни за противообществените прояви на малолетните и непълнолетните лица са разработени на базата на годишни данни, получавани от местните комисии за борба с противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Обект на наблюдението е дейността на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Единици на наблюдение са малолетните и непълнолетните извършители на противообществени прояви и престъпления.

Противообществената проява е деяние, което е общественоопасно и противоправно или противоречи на морала и добрите нрави. На извършителите на противообществени прояви се налагат възпитателни мерки съгласно Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Детските педагогически стаи са специализирани заведения, които участват в превенцията на престъпността и противообществените прояви, извършени от малолетните и непълнолетните. Малолетните и непълнолетните се водят на отчет за срок от 2 години, след което се снемат от отчет, ако през този период не са извършили повторно противоправни деяния.

В броя на водените на отчет в детските педагогически стаи през годината се включват всички малолетни и непълнолетни, извършили престъпления и/или противообществени прояви; осъдени за престъпления от общ характер; освободени от поправителните домове (ПД), възпитателните училища интернати и от социално-педагогическите интернати (СПИ). Малолетните и непълнолетните се водят на отчет за срок от 2 години, след което се снемат от отчет, ако през този период не са извършили повторно противоправни деяния.

В броя на заведените на отчет в ДПС през годината се включват всички малолетни и непълнолетни, които са били новозаведени на отчет в ДПС през годината за извършени престъпления и/или противообществени прояви; осъдени за престъпления от общ характер; освободени от ПД, ВУИ и СПИ.

В броя на преминалите през ДПС се включват всички малолетни и непълнолетни, които са извършили незначителни деяния, за които еднократната намеса на полицейски органи е била достатъчна и няма основания за тяхното завеждане на отчет в ДПС.

Допълнителна информация относно методологията и данните от наблюдението за дейността на местните комисии за борба с противообществените прояви на малолетните и непълнолетните е публикувана на интернет страницата на НСИ (<http://www.nsi.bg>), раздел „Правосъдие и престъпност“, както и в ИС ИНФОСТАТ (https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=63).